

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/37334
G.K. 92

Sayı : 56020453/2014-610.01-109/1839/3327
Konu : Yazılı soru önergesi

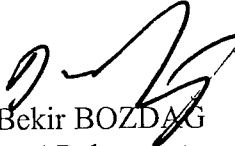
25.10.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 23/01/2014 tarihli ve 43452547-120.161226.07-[7/37334]-273001 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 28/01/2014 tarihli ve 31853594-610-2-7255-659 sayılı yazı,
c) 24/02/2014 tarihli ve 686/1232 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Dr. M. Sezgin Tanrikulu tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/37334 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-109/1837/3325

Konu : Yazılı soru önergesi

25.106/2014

Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/37334 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dahil bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

II- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- Soru önergesinde adı geçen ceza infaz kurumunda, 01/01/2014 tarihinde akşam sayımı esnasında görevli memurların tüm uyarılarına rağmen mahkûmların "çıkın gidin koğuşumuzu terk edin, biz sayım vermiyoruz, bahçe kapısını da kapattırıyoruz" diyerek sayım vermeyerek infaz koruma memurlarının üzerine yürüdükleri ve görevli memurlara karşı gelerek memurları darp ettikleri,

2- Bu olaylar üzerine başka bir koğuşta bulunan tutukluların ise üst koridorda bulunan kamerayı kırdıkları, tenis masasını, ayakkabılıkları, odalarda sabit halde bulunan metal elbise dolaplarını sökerek üst kat koridorda barikat oluşturdukları, ayrıca yatak ve nevresimleri barikat hâline getirerek merdiven boşluğundan üst kata çıkışı engelledikleri, ellerinde çakmaklarla "gelmeyin gelerseniz burayı ve kendimizi yakarız" diyerek yaralayıcı türden eşyaları alt katta bulunan memurlara fırlattıkları, odada bulunan eşyalara zarar verdikleri ve isyan çıkarmaya çalıştıkları,

3- Adı geçen ceza infaz kurumunda bu olaylar nedeniyle, toplam 21 infaz koruma memurunun çeşitli yerlerinden yaralandığı, yaralanan memurların devlet hastanesinde tedavilerinin yapıldığı; memurları darp eden ve isyan başlatan çocukların çırılçıplak soyularak, sarı renkte gaz ve soğuk suyun döküldüğü, dövülmek suretiyle işkenceye maruz bırakıldıkları ve 40-50 kişilik bir gardiyan grubunun çocuklara saldırdığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

4- Söz konusu olaylar neticesinde 4 kişinin 1 nolu müşahede odasına, 7 kişinin ise 2 nolu müşahede odasına alınırken etkisiz hâle getirmek amacıyla ellerine bir süre plastik kelepçe takıldığı, tutukluların sakinleşmeleri üzerine takılan kelepçelerin kısa süre sonra çıkartıldığı, bu işlemin 5275 sayılı Kanununun 50. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan mevzuat hükmüne uygun olarak yerine getirildiği,

5- Kurumda hiçbir surette biber gazı bulunmadığı ve dolayısıyla yaşanan olaya müdahale esnasında iddia edildiği gibi biber gazı veya tazyikli su kullanılmadığı, tutukluların yangın çıkartmalarının önüne geçmek için yangın tüpü ve yangın hortumu kullanılarak müdahale edildiği,

6- Meydana gelen olayda 11 çocuğun ceza infaz kurumları kampüsü içerisinde bulunan devlet hastanesine aynı gün sevklerinin yapıldığı, 11 çocuk için ayrı ayrı genel adli muayene raporlarının alındığı, doktor tarafından muayene edilmedikleri iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

7- Meydana gelen olayla ilgili olarak, Sincan Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adli soruşturma ile kurum idaresince başlatılan idarî soruşturmanın hâlen devam ettiği,

Bildirilmiştir

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden,

1- Adı geçen kurumda 11/02/2014 tarihi itibarıyla, 154'ü tutuklu, 68'i hükümlü toplam 222 çocuk ve 49'u tutuklu, 11'i hükümlü toplam 60 genç olmak üzere toplam 282 tutuklu ve hükümlünün bulunduğu,

2- 2013 ve 2014 yıllarında kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik kötü muamele yapıldığı iddialarıyla ilgili olarak Bakanlığımıza 10 adet şikâyet başvurusunun yapıldığı,

3- Cezaevinin hizmete girdiği günden bu güne kadar hayatını kaybeden çocuk tutuklu bulunmadığı, çocuklara yönelik tecavüz ve cinsel istismar vakasının yaşanmadığı, kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik cinsel istismar iddialarıyla ilgili olarak haklarında dava açılan ceza infaz kurumu personelinin bulunmadığı,

4- Hükümlü ve tutuklulara yönelik işkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak 16 ceza infaz kurumu personeli hakkında açılan kamu davası sonucunda haklarında "beraat" kararının verildiği,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.


Bekir BOZDAĞ
Bakan